

॥ श्री सुब्रह्मण्य सहस्रनाम स्तोत्रम् ॥

ऋषय ऊचुः -

सर्वशास्त्रार्थतत्त्वज्ञ सर्वलोकोपकारक ।
वयं चातिथयः प्राप्ता आतिथेयोऽसि सुव्रत ॥ १ ॥
ज्ञानदानेन संसारसागरात्तारयस्व नः ।
कलौ कलुषचित्ता ये नराः पापरताः सदा ॥ २ ॥
केन स्तोत्रेण मुच्यन्ते सर्वपातकबन्धनैः ।
इष्टसिद्धिकरं पुण्यं दुःखदारिद्र्यनाशनम् ॥ ३ ॥
सर्वरोगहरं स्तोत्रं सूत नो वक्तुमर्हसि ।

श्रीसूत उवाच -

शृणुध्वमृषयः सर्वे नैमिषारण्यवासिनः ॥ ४ ॥
तत्त्वज्ञानतपोनिष्ठाः सर्वशास्त्रविशारदाः ।
स्वयंभुवा पुरा प्रोभं नारदाय महात्मने ॥ ५ ॥
तदहं संप्रवक्ष्यामि श्रोतुं कौतूहलं यदि ।

ऋषय ऊचुः -

किमाह भगवान्ब्रह्मा नारदाय महात्मने ॥ ६ ॥

सूतपुत्र महाभाग वक्तुमर्हसि सांप्रतम् ।

श्रीसूत उवाच -

दिव्यसिंहासनासीनं सर्वदेवैरभिष्टुतम् ॥ ७ ॥

साष्टाङ्गप्रणिपत्यैनं ब्रह्माणं भुवनेश्वरम् ।

नारदः परिपप्रच्छ कृताञ्जलिरुपस्थितः ॥ ८ ॥

नारद उवाच -

लोकनाथ सुरश्रेष्ठ सर्वज्ञकरुणाकर ।

षण्मुखस्य परं स्तोत्रं पावनं पापनाशनम् ॥ ९ ॥

धातस्त्वं पुत्रवात्सल्यात्तद्वद प्रणताय मे ।

उपदिश्य तु मां देव रक्ष रक्ष कृपानिधे ॥ १० ॥

ब्रह्मा उवाच -

शृणु वक्ष्यामि देवर्षे स्तवराजमिमं परम् ।

मातृकामालिकायुभं ज्ञानमोक्षसुखप्रदम् ॥ ११ ॥
सहस्राणि च नामानि षण्मुखस्य महात्मनः ।
यानि नामानि दिव्यानि दुःखरोगहराणि च ॥ १२ ॥
तानि नामानि वक्ष्यामि कृपया त्वयि नारद ।
जपमात्रेण सिध्यन्ति मनसा चिन्तितान्यपि ॥ १३ ॥
इहामुत्रं परं भोगं लभते नात्र संशयः ।
इदं स्तोत्रं परं पुण्यं कोटियज्ञफलप्रदम् ।
सन्देहो नात्र कर्तव्यः शृणु मे निश्चितं वचः ॥ १४ ॥

ॐ अस्य श्रीसुब्रह्मण्यसहस्रनामस्तोत्रमहामन्त्रस्य
ब्रह्मा ऋषिः ।

अनुष्टुप्छन्दः ।

सुब्रह्मण्यो देवता ।

शरजन्माक्षय इति बीजम् ।

शभि धरोऽक्षय इति शभिः ।

कार्तिकेय इति कीलकम् ।

क्रौचंभेदीत्यर्गलम् ।

शिखिवाहन इति कवचम् ।

षण्मुख इति ध्यानम् ।

श्रीसुब्रह्मण्यप्रसादसिद्धयर्थे जपे विनियोगः ।

ध्यानम्

ध्यायेत्षण्मुखमिन्दुकोटिसदृशं रत्नप्रभाशोभितम् ।

बालार्कद्युतिषट्किरीटविलसत्केयूरहारान्वितम् ॥ १ ॥

कर्णालम्बितकुण्डलप्रविलसद्गण्डस्थलाशोभितम् ।

काञ्चीकङ्कणकिंकिणीरवयुतं शृङ्गारसारोदयम् ॥ २ ॥

ध्यायेदीप्सितसिद्धिदं शिवसुतं श्रीद्वादशाक्षं गुहम् ।

खेटं कुक्कुटमंकुशं च वरदं पाशं धनुश्चक्रकम् ॥ ३ ॥

वज्रं शभि मसिं च शूलमभयं दोर्भिर्धृतं षण्मुखम् ।

देवं चित्रमयूरवाहनगतं चित्राम्बरालंकृतम् ॥ ४ ॥

॥ सुब्रह्मण्य सहस्रनाम स्तोत्रम् ॥

अचिन्त्यशभिरनघस्त्वक्षोभ्यस्त्वपराजितः ।
अनाथवत्सलोऽमोघस्त्वशोकोऽप्यजरोऽभयः ॥ १ ॥
अत्युदारो ह्यघहरस्त्वग्रगण्योऽद्रिजासुतः ।
अनन्तमहिमाऽपारोऽनन्तसौख्यप्रदोऽव्ययः ॥ २ ॥
अनन्तमोक्षदोऽनादिरप्रमेयोऽक्षरोऽच्युतः ।
अकल्मषोऽभिरामोऽग्रधुर्यश्चामितविक्रमः ॥ ३ ॥
अनाथनाथो ह्यमलो ह्यप्रमत्तोऽमरप्रभुः ।
अरिन्दमोऽखिलाधारस्त्वणिमादिगुणोऽग्रणीः ॥ ४ ॥
अचञ्चलोऽमरस्तुत्यो ह्यकलङ्कोऽमिताशनः ।
अग्निभूरनवद्याज्ञो ह्यद्भुतोऽभीष्टदायकः ॥ ५ ॥
अतीन्द्रियोऽप्रमेयात्मा ह्यदृश्योऽव्यक्तलक्षणः ।
आपद्विनाशकस्त्वार्य आढ्य आगमसंस्तुतः ॥ ६ ॥
आर्तसंरक्षणस्त्वाद्य आनन्दस्त्वार्यसेवितः ।
आश्रितेष्टार्थवरद आनन्दार्तफलप्रदः ॥ ७ ॥

आश्चर्यरूप आनन्द आपन्नार्तिविनाशनः ।

इभवक्रानुजस्त्वष्ट इभासुरहरात्मजः ॥ ८ ॥

इतिहासश्रुतिस्तुत्य इन्द्रभोगफलप्रदः ।

इष्टापूर्तफलप्राप्तिरिष्टेष्टवरदायकः ॥ ९ ॥

इहामुत्रेष्टफलद इष्टदस्त्वन्द्रवन्दितः ।

ईडनीयस्त्वीशपुत्र ईप्सितार्थप्रदायकः ॥ १० ॥

ईतिभीतिहरश्चेड्य ईषणात्रयवर्जितः ।

उदारकीर्तिरुद्योगी चोत्कृष्टोरुपराक्रमः ॥ ११ ॥

उत्कृष्टशभि रुत्साह उदारश्चोत्सवप्रियः ।

उज्जृम्भ उद्भवश्चोग्र उदग्रश्चोग्रलोचनः ॥ १२ ॥

उन्मत्त उग्रशमन उद्वेगघ्नोरगेश्वरः ।

उरुप्रभावश्चोदीर्ण उमापुत्र उदारधीः ॥ १३ ॥

ऊर्ध्वरैतःसुतस्तूर्ध्वगतिदस्तूर्जपालकः ।

ऊर्जितस्तूर्ध्वगस्तूर्ध्व ऊर्ध्वलोकैकनायकः ॥ १४ ॥

ऊर्जिवानूर्जितोदार ऊर्जितोर्जितशासनः ।

ऋषिदेवगणस्तुत्य ऋणत्रयविमोचनः ॥ १५ ॥

ऋजुरूपो ह्यजुकर ऋजुमार्गप्रदर्शनः ।
 ऋतंभरो ह्यजुप्रीत ऋषभस्त्वृद्धिदस्त्वृतः ॥ १६ ॥
 लुलितोद्धारको लूतभवपाशप्रभञ्जनः ।
 एणाङ्गधरसत्पुत्र एक एनोविनाशनः ॥ १७ ॥
 ऐश्वर्यदश्चैन्द्रभोगी चैतिह्यश्चैन्द्रवन्दितः ।
 ओजस्वी चौषधिस्थानमोजोदश्चौदनप्रदः ॥ १८ ॥
 औदार्यशील औमेय औग्र औन्नत्यदायकः ।
 औदार्य औषधकर औषधं चौषधाकरः ॥ १९ ॥
 अंशुमाल्यंशुमालीडय अम्बिकातनयोऽन्नदः ।
 अन्धकारिसुतोऽन्धत्वहारी चाम्बुजलोचनः ॥ २० ॥
 अस्तमायोऽमराधीशो ह्यस्पष्टोऽस्तोकपुण्यदः ।
 अस्तामित्रोऽस्तरूपश्चास्खलत्सुगतिदायकः ॥ २१ ॥
 कार्तिकेयः कामरूपः कुमारः क्रौञ्चदारणः ।
 कामदः कारणं काम्यः कमनीयः कृपाकरः ॥ २२ ॥
 काञ्चनाभः कान्तियुभः कामी कामप्रदः कविः ।
 कीर्तिकृत्कुक्कुटधरः कूटस्थः कुवलेक्षणः ॥ २३ ॥

कुङ्कुमाङ्गः क्लमहरः कुशलः कुक्कुटध्वजः ।
 कुशानुसंभवः क्रूरः क्रूरघ्नः कलितापहृत् ॥ २४ ॥
 कामरूपः कल्पतरुः कान्तः कामितदायकः ।
 कल्याणकृत्क्लेशनाशः कृपालुः करुणाकरः ॥ २५ ॥
 कलुषघ्नः क्रियाशभिः कठोरः कवची कृती ।
 कोमलाङ्गः कुशप्रीतः कुत्सितघ्नः कलाधरः ॥ २६ ॥
 ख्यातः खेटधरः खड्गी खट्वाङ्गी खलनिग्रहः ।
 ख्यातिप्रदः खेचरेशः ख्यातेहः खेचरस्तुतः ॥ २७ ॥
 खरतापहरः स्वस्थः खेचरः खेचराश्रयः ।
 खण्डेन्दुमौलितनयः खेलः खेचरपालकः ॥ २८ ॥
 खस्थलः खण्डितार्कश्च खेचरीजनपूजितः ।
 गाङ्गेयो गिरिजापुत्रो गणनाथानुजो गुहः ॥ २९ ॥
 गोप्ता गीर्वाणसंसेव्यो गुणातीतो गुहाश्रयः ।
 गतिप्रदो गुणनिधिः गम्भीरो गिरिजात्मजः ॥ ३० ॥
 गूढरूपो गदहरो गुणाधीशो गुणाग्रणीः ।
 गोधरो गहनो गुप्तो गर्वघ्नो गुणवर्धनः ॥ ३१ ॥

गुह्यो गुणज्ञो गीतिज्ञो गतातङ्को गुणाश्रयः ।
 गद्यपद्यप्रियो गुण्यो गोस्तुतो गगनेचरः ॥ ३२ ॥
 गणनीयचरित्रश्च गतक्लेशो गुणार्णवः ।
 घूर्णिताक्षो घृणिनिधिः घनगम्भीरघोषणः ॥ ३३ ॥
 घण्टानादप्रियो घोषो घोराघौघविनाशनः ।
 घनानन्दो घर्महन्ता घृणावान् घृष्टिपातकः ॥ ३४ ॥
 घृणी घृणाकरो घोरो घोरदैत्यप्रहारकः ।
 घटितैश्वर्यसंदोहो घनार्थो घनसंक्रमः ॥ ३५ ॥
 चित्रकृच्चित्रवर्णश्च चञ्चलश्चपलद्युतिः ।
 चिन्मयश्चित्स्वरूपश्च चिरानन्दश्चिरंतनः ॥ ३६ ॥
 चित्रकेलिश्चित्रतरश्चिन्तनीयश्चमत्कृतिः ।
 चोरघ्नश्चतुरश्वारुश्रामीकरविभूषणः ॥ ३७ ॥
 चन्द्रार्ककोटिसदृशश्चन्द्रमौलितनूभवः ।
 छादिताङ्गश्छद्महन्ता छेदिताखिलपातकः ॥ ३८ ॥
 छेदीकृततमःक्लेशश्छत्रीकृतमहायशाः ।
 छादिताशेषसंतापश्छरितामृतसागरः ॥ ३९ ॥

छन्नत्रैगुण्यरूपश्च छातेहश्छन्नसंशयः ।
 छन्दोमयश्छन्दगामी छिन्नपाशश्छविश्छदः ॥ ४० ॥
 जगद्धितो जगत्पूज्यो जगज्ज्येष्ठो जगन्मयः ।
 जनको जाह्नवीसूनुर्जितामित्रो जगद्गुरुः ॥ ४१ ॥
 जयी जितेन्द्रियो जैत्रो जरामरणवर्जितः ।
 ज्योतिर्मयो जगन्नाथो जगज्जीवो जनाश्रयः ॥ ४२ ॥
 जगत्सेव्यो जगत्कर्ता जगत्साक्षी जगत्प्रियः ।
 जम्भारिवन्द्यो जयदो जगञ्जनमनोहरः ॥ ४३ ॥
 जगदानन्दजनको जनजाड्यापहारकः ।
 जपाकुसुमसंकाशो जनलोचनशोभनः ॥ ४४ ॥
 जनेश्वरो जितक्रोधो जनजन्मनिबर्हणः ।
 जयदो जन्तुतापघ्नो जितदैत्यमहाव्रजः ॥ ४५ ॥
 जितमायो जितक्रोधो जितसङ्गो जनप्रियः ।
 झंझानिलमहावेगो झरिताशेषपातकः ॥ ४६ ॥
 झर्झरीकृतदैत्यौघो झल्लरीवाद्यसंप्रियः ।
 ज्ञानमूर्तिज्ञानिगम्यो ज्ञानी ज्ञानमहानिधिः ॥ ४७ ॥

टंकारनृत्तविभवः टंकवज्रध्वजाङ्कितः ।
 टंकिताखिललोकश्च टंकितैनस्तमोरविः ॥ ४८ ॥
 डम्बरप्रभवो डम्भो डम्बो डमरुकप्रियः ।
 डमरोत्कटसन्नादो डिंभरूपस्वरूपकः ॥ ४९ ॥
 ढक्कानादप्रीतिकरो ढालितासुरसंकुलः ।
 ढौकितामरसंदोहो ढुण्ढिविघ्नेश्वरानुजः ॥ ५० ॥
 तत्त्वज्ञस्तत्वगस्तीव्रस्तपोरूपस्तपोमयः ।
 त्रयीमयस्त्रिकालज्ञस्त्रिमूर्तिस्त्रिगुणात्मकः ॥ ५१ ॥
 त्रिदशेशस्तारकारिस्तापघ्नस्तापसप्रियः ।
 तुष्टिदस्तुष्टिकृत्तीक्षणस्तपोरूपस्त्रिकालवित् ॥ ५२ ॥
 स्तोता स्तव्यः स्तवप्रीतः स्तुतिः स्तोत्रं स्तुतिप्रियः ।
 स्थितः स्थायी स्थापकश्च स्थूलसूक्ष्मप्रदर्शकः ॥ ५३ ॥
 स्थविष्ठः स्थविरः स्थूलः स्थानदः स्थैर्यदः स्थिरः ।
 दान्तो दयापरो दाता दुरितघ्नो दुरासदः ॥ ५४ ॥
 दर्शनीयो दयासारो देवदेवो दयानिधिः ।
 दुराधर्षो दुर्विगाह्यो दक्षो दर्पणशोभितः ॥ ५५ ॥

दुर्धरो दानशीलश्च द्वादशाक्षो द्विषड्भुजः ।
 द्विषट्कर्णो द्विषड्बाहुर्दीनसंतापनाशनः ॥ ५६ ॥
 दन्दशूकेश्वरो देवो दिव्यो दिव्याकृतिर्दमः ।
 दीर्घवृत्तो दीर्घबाहुर्दीर्घदृष्टिर्दिवस्पतिः ॥ ५७ ॥
 दण्डो दमयिता दर्पो देवसिंहो दृढव्रतः ।
 दुर्लभो दुर्गमो दीप्तो दुष्प्रेक्ष्यो दिव्यमण्डनः ॥ ५८ ॥
 दुरोदरघ्नो दुःखघ्नो दुरारिघ्नो दिशांपतिः ।
 दुर्जयो देवसेनेशो दुर्ज्ञेयो दुरतिक्रमः ॥ ५९ ॥
 दम्भो दृप्तश्च देवर्षिर्देवज्ञो दैवचिन्तकः ।
 धुरंधरो धर्मपरो धनदो धृतिवर्धनः ॥ ६० ॥
 धर्मेशो धर्मशास्त्रज्ञो धन्वी धर्मपरायणः ।
 धनाध्यक्षो धनपतिर्धृतिमान्धूतकिल्बिषः ॥ ६१ ॥
 धर्महेतुर्धर्मशूरो धर्मकृद्धर्मविद् ध्रुवः ।
 धाता धीमान्धर्मचारी धन्यो धुर्यो धृतव्रतः ॥ ६२ ॥
 नित्योत्सवो नित्यतृप्तो निर्लेपो निश्चलात्मकः ।
 निरवद्यो निराधारो निष्कलङ्को निरञ्जनः ॥ ६३ ॥

निर्ममो निरहंकारो निर्मोहो निरुपद्रवः ।
 नित्यानन्दो निरातङ्को निष्प्रपञ्चो निरामयः ॥ ६४ ॥
 निरवद्यो निरीहश्च निर्दर्शो निर्मलात्मकः ।
 नित्यानन्दो निजरीशो निःसङ्गो निगमस्तुतः ॥ ६५ ॥
 निष्कण्टको निरालम्बो निष्प्रत्यूहो निरुद्भवः ।
 नित्यो नियतकल्याणो निर्विकल्पो निराश्रयः ॥ ६६ ॥
 नेता निधिर्नैकरूपो निराकारो नदीसुतः ।
 पुलिन्दकन्यारमणः पुरुजित्परमप्रियः ॥ ६७ ॥
 प्रत्यक्षमूर्तिः प्रत्यक्षः परेशः पूर्णपुण्यदः ।
 पुण्याकरः पुण्यरूपः पुण्यः पुण्यपरायणः ॥ ६८ ॥
 पुण्योदयः परं ज्योतिः पुण्यकृत्पुण्यवर्धनः ।
 परानन्दः परतरः पुण्यकीर्तिः पुरातनः ॥ ६९ ॥
 प्रसन्नरूपः प्राणेशः पन्नगः पापनाशनः ।
 प्रणतार्तिहरः पूर्णः पार्वतीनन्दनः प्रभुः ॥ ७० ॥
 पूतात्मा पुरुषः प्राणः प्रभवः पुरुषोत्तमः ।
 प्रसन्नः परमस्पष्टः परः परिवृढः परः ॥ ७१ ॥

परमात्मा परब्रह्म परार्थः प्रियदर्शनः ।
 पवित्रः पुष्टिदः पूर्तिः पिङ्गलः पुष्टिवर्धनः ॥ ७२ ॥
 पापहारी पाशधरः प्रमत्तासुरशिक्षकः ।
 पावनः पावकः पूज्यः पूर्णानन्दः परात्परः ॥ ७३ ॥
 पुष्कलः प्रवरः पूर्वः पितृभभः पुरोगमः ।
 प्राणदः प्राणिजनकः प्रदिष्टः पावकोद्भवः ॥ ७४ ॥
 परब्रह्मस्वरूपश्च परमैश्वर्यकारणम् ।
 परर्द्धिदः पुष्टिकरः प्रकाशात्मा प्रतापवान् ॥ ७५ ॥
 प्रज्ञापरः प्रकृष्टार्थः पृथुः पृथुपराक्रमः ।
 फणीश्वरः फणिवरः फणामणिविभूषणः ॥ ७६ ॥
 फलदः फलहस्तश्च फुल्लाम्बुजविलोचनः ।
 फडुच्चाटितपापौघः फणिलोकविभूषणः ॥ ७७ ॥
 बाहुलेयो बृहद्रूपो बलिष्ठो बलवान् बली ।
 ब्रह्मेशविष्णुरूपश्च बुद्धो बुद्धिमतां वरः ॥ ७८ ॥
 बालरूपो ब्रह्मगर्भो ब्रह्मचारी बुधप्रियः ।
 बहुश्रुतो बहुमतो ब्रह्मण्यो ब्राह्मणाप्रियः ॥ ७९ ॥

बलप्रमथनो ब्रह्मा बहुरूपो बहुप्रदः ।
 बृहद्भानुतनूद्भूतो बृहत्सेनो बिलेशयः ॥ ८० ॥
 बहुबाहुर्बलश्रीमान् बहुदैत्यविनाशकः ।
 बिलद्वारान्तरालस्थो बृहच्छभि धनुर्धरः ॥ ८१ ॥
 बालार्कद्युतिमान् बालो बृहद्वक्षा बृहद्धनुः ।
 भव्यो भोगीश्वरो भाव्यो भवनाशो भवप्रियः ॥ ८२ ॥
 भभि गम्यो भयहरो भावज्ञो भभ सुप्रियः ।
 भुभि मुभि प्रदो भोगी भगवान् भाग्यवर्धनः ॥ ८३ ॥
 भ्राजिष्णुर्भावनो भर्ता भीमो भीमपराक्रमः ।
 भूतिदो भूतिकृद्भोभा भूतात्मा भुवनेश्वरः ॥ ८४ ॥
 भावको भीकरो भीष्मो भावकेष्टो भवोद्भवः ।
 भवतापप्रशमनो भोगवान् भूतभावनः ॥ ८५ ॥
 भोज्यप्रदो भ्रान्तिनाशो भानुमान् भुवनाश्रयः ।
 भूरिभोगप्रदो भद्रो भजनीयो भिषग्वरः ॥ ८६ ॥
 महासेनो महोदारो महाशभिर्महाद्युतिः ।
 महाबुद्धिर्महावीर्यो महोत्साहो महाबलः ॥ ८७ ॥

महाभोगी महामायी मेधावी मेखली महान् ।
मुनिस्तुतो महामान्यो महानन्दो महायशाः ॥ ८८ ॥
महोर्जितो माननिधिर्मनोरथफलप्रदः ।
महोदयो महापुण्यो महाबलपराक्रमः ॥ ८९ ॥
मानदो मतिदो माली मुभामालाविभूषणः ।
मनोहरो महामुख्यो महर्द्धिर्मूर्तिमान्मुनिः ॥ ९० ॥
महोत्तमो महोपायो मोक्षदो मङ्गलप्रदः ।
मुदाकरो मुभिदाता महाभोगो महोरगः ॥ ९१ ॥
यशस्करो योगयोनिर्योगिष्ठो यमिनां वरः ।
यशस्वी योगपुरुषो योग्यो योगनिधिर्यमी ॥ ९२ ॥
यतिसेव्यो योगयुभो योगविद्योगसिद्धिदः ।
यन्त्रो यन्त्री च यन्त्रज्ञो यन्त्रवान्यन्त्रवाहकः ॥ ९३ ॥
यातनारहितो योगी योगीशो योगिनां वरः ।
रमणीयो रम्यरूपो रसज्ञो रसभावनः ॥ ९४ ॥
रञ्जनो रञ्जितो रागी रुचिरो रुद्रसंभवः ।
रणप्रियो रणोदारो रागद्वेषविनाशनः ॥ ९५ ॥

रत्नार्ची रुचिरो रम्यो रूपलावण्यविग्रहः ।
 रत्नाङ्गदधरो रत्नभूषणो रमणीयकः ॥ ९६ ॥
 रुचिकृद्रोचमानश्च रञ्जितो रोगनाशनः ।
 राजीवाक्षो राजराजो रभमाल्यानुलेपनः ॥ ९७ ॥
 राजद्वेदागमस्तुत्यो रजःसत्त्वगुणान्वितः ।
 रजनीशकलारम्यो रत्नकुण्डलमण्डितः ॥ ९८ ॥
 रत्नसन्मौलिशोभाढयो रणन्मञ्जीरभूषणः ।
 लोकैकनाथो लोकेशो ललितो लोकनायकः ॥ ९९ ॥
 लोकरक्षो लोकशिक्षो लोकलोचनरञ्जितः ।
 लोकबन्धुर्लोकधाता लोकत्रयमहाहितः ॥ १०० ॥
 लोकचूडामणिलोकवन्द्यो लावण्यविग्रहः ।
 लोकाध्यक्षस्तु लीलावान्लोकोत्तरगुणान्वितः ॥ १०१ ॥
 वरिष्ठो वरदो वैद्यो विशिष्टो विक्रमो विभुः ।
 विबुधाग्रचरो वश्यो विकल्पपरिवर्जितः ॥ १०२ ॥
 विपाशो विगतातङ्को विचित्राङ्गो विरोचनः ।
 विद्याधरो विशुद्धात्मा वेदाङ्गो विबुधप्रियः ॥ १०३ ॥

वचस्करो व्यापकश्च विज्ञानी विनयान्वितः ।
 विद्वत्तमो विरोधिघ्नो वीरो विगतरागवान् ॥ १०४ ॥
 वीतभावो विनीतात्मा वेदगर्भो वसुप्रदः ।
 विश्वदीप्तिर्विशालाक्षो विजितात्मा विभावनः ॥ १०५ ॥
 वेदवेद्यो विधेयात्मा वीतदोषश्च वेदवित् ।
 विश्वकर्मा वीतभयो वागीशो वासवार्चितः ॥ १०६ ॥
 वीरध्वंसो विश्वमूर्तिर्विश्वरूपो वरासनः ।
 विशाखो विमलो वाग्मी विद्वान्वेदधरो वटुः ॥ १०७ ॥
 वीरचूडामणिर्वीरो विद्येशो विबुधाश्रयः ।
 विजयी विनयी वेत्ता वरीयान्विरजा वसुः ॥ १०८ ॥
 वीरघ्नो विज्वरो वेद्यो वेगवान्वीर्यवान्वशी ।
 वरशीलो वरगुणो विशोको वज्रधारकः ॥ १०९ ॥
 शरजन्मा शभिधरः शत्रुघ्नः शिखिवाहनः ।
 श्रीमान्शिष्टः शुचिः शुद्धः शाश्वतो श्रुतिसागरः ॥ ११० ॥
 शरण्यः शुभदः शर्म शिष्टेष्टः शुभलक्षणः ।
 शान्तः शूलधरः श्रेष्ठः शुद्धात्मा शङ्करः शिवः ॥ १११ ॥

शितिकण्ठात्मजः शूरः शान्तिदः शोकनाशनः ।
 षाण्मातुरः षण्मुखश्च षड्गुणैश्वर्यसंयुतः ॥ ११२ ॥
 षट्चक्रस्थः षडूर्मिघ्नः षडङ्गश्रुतिपारगः ।
 षड्भावरहितः षट्कः षट्शास्त्रस्मृतिपारगः ॥ ११३ ॥
 षड्वर्गदाता षड्ग्रीवः षडरिघ्नः षडाश्रयः ।
 षट्किरीटधरः श्रीमान् षडाधारश्च षट्क्रमः ॥ ११४ ॥
 षट्कोणमध्यनिलयः षण्डत्वपरिहारकः ।
 सेनानीः सुभगः स्कन्दः सुरानन्दः सतां गतिः ॥ ११५ ॥
 सुब्रह्मण्यः सुराध्यक्षः सर्वज्ञः सर्वदः सुखी ।
 सुलभः सिद्धिदः सौम्यः सिद्धेशः सिद्धिसाधनः ॥ ११६ ॥
 सिद्धार्थः सिद्धसंकल्पः सिद्धसाधुः सुरेश्वरः ।
 सुभुजः सर्वदृक्साक्षी सुप्रसादः सनातनः ॥ ११७ ॥
 सुधापतिः स्वयंज्योतिः स्वयंभूः सर्वतोमुखः ।
 समर्थः सत्कृतिः सूक्ष्मः सुघोषः सुखदः सुहृत् ॥ ११८ ॥
 सुप्रसन्नः सुरश्रेष्ठः सुशीलः सत्यसाधकः ।
 संभाव्यः सुमनाः सेव्यः सकलागमपारगः ॥ ११९ ॥

सुव्यभः सच्चिदानन्दः सुवीरः सुजनाश्रयः ।
 सर्वलक्षणसंपन्नः सत्यधर्मपरायणः ॥ १२० ॥
 सर्वदेवमयः सत्यः सदा मृष्टान्नदायकः ।
 सुधापी सुमतिः सत्यः सर्वविघ्नविनाशनः ॥ १२१ ॥
 सर्वदुःखप्रशमनः सुकुमारः सुलोचनः ।
 सुग्रीवः सुधृतिः सारः सुराराध्यः सुविक्रमः ॥ १२२ ॥
 सुरारिघ्नः स्वर्णवर्णः सर्पराजः सदा शुचिः ।
 सप्तार्चिर्भूः सुरवरः सर्वायुधविशारदः ॥ १२३ ॥
 हस्तचर्माम्बरसुतो हस्तिवाहनसेवितः ।
 हस्तचित्रायुधधरो हताघो हसिताननः ॥ १२४ ॥
 हेमभूषो हरिद्वर्णो हृष्टिदो हृष्टिवर्धनः ।
 हेमाद्रिभिद्धंसरूपो हुंकारहतकिल्बिषः ॥ १२५ ॥
 हिमाद्रिजातातनुजो हरिकेशो हिरण्यमयः ।
 हृद्यो हृष्टो हरिसखो हंसो हंसगतिर्हविः ॥ १२६ ॥
 हिरण्यवर्णो हितकृद्धर्षदो हेमभूषणः ।
 हरप्रियो हितकरो हतपापो हरोद्भवः ॥ १२७ ॥

क्षेमदः क्षेमकृत्क्षेम्यः क्षेत्रज्ञः क्षामवर्जितः ।

क्षेत्रपालः क्षमाधारः क्षेमक्षेत्रः क्षमाकरः ॥ १२८ ॥

क्षुद्रघ्नः क्षान्तिदः क्षेमः क्षितिभूषः क्षमाश्रयः ।

क्षालिताघः क्षितिधरः क्षीणसंरक्षणक्षमः ॥ १२९ ॥

क्षणभङ्गुरसन्नद्धघनशोभिकपर्दकः ।

क्षितिभृन्नाथतनयामुखपङ्कजभास्करः ॥ १३० ॥

क्षताहितः क्षरः क्षन्ता क्षतदोषः क्षमानिधिः ।

क्षपिताखिलसंतापः क्षपानाथसमाननः ॥ १३१ ॥

इति नाम्नां सहस्राणि षण्मुखस्य च नारद ।
यः पठेच्छृणुयाद्वापि भभियुभेन चेतसा ॥ १ ॥
स सद्यो मुच्यते पापैर्मनोवाक्कायसंभवैः ।
आयुर्वृद्धिकरं पुंसां स्थैर्यवीर्यविवर्धनम् ॥ २ ॥
वाक्येनैकेन वक्ष्यामि वाञ्छितार्थं प्रयच्छति ।
तस्मात्सर्वात्मना ब्रह्मन्नियमेन जपेत्सुधीः ॥ ३ ॥

॥ इति श्रीस्कान्दे महापुराणे ईश्वरप्रोभे ब्रह्मनारदसंवादे
षण्मुखसहस्रनामस्तोत्रं संपूर्णम् ॥